

DOMOVINA.

TEČAJ III.

LIST II.

Izhaja vsak petek.

Volja po polti pošiljana na celo leto
3 gold., na pol leta 1 gold. 50 s., na
četrt leta 80 s. Kdor sam po-
šilja, plača na celo leto samo 2 g. 50
s., na 1/2 l. 1 g. 30 s., na četrt l. 70 s.Naročila pisma in reklamacije naj
se pošiljajo vredni.Poslani listi se prodajajo v Gorici
v bukvarnici K. Šehar-jevi na Travniku
po 5 soldov.

Cesar na Hrovaškem.

Potovanje Nj. vel., cesarja in cesarice, po Hrvaškem je tako, kakoršnega se je lahko zanašal vsakdo, ki pozna značaj slovenskih ljudstev, vdanih vladarju s dušo in telesom. Kjer koli se Nj. veličanstvo prikazalo, povsod vznahu Ju, rekli bi, ljubezen in navdušenost. To pa bi bilo ravno tako tudi v drugih okoliščinah, a ne le v sedanjih. Nima jo tedaj prav časniki, ki trdijo, da je do gnanj dualizma tista čarobna moč, ki Hrovate za „kralja“ navdušuje. Pravo pa trdijo, ko pripovedujejo, da ima sedanje cesarjevo potovanje namen in pomen svečanega zapечатnja dualizma in državno-pravnega porazumka med Hrovati in Madžjari. Resnica je, da v pričo bliščbo veličanstva cesarjevoga so obledelo barvo političkih strank, in zdi se, kakor da bi se bile vse vtopile v sedaj vladajoči stranki, ki je porazumek z ogersko krono dogajala. Bodi si kakor koli, eno je gotovo: Narod hrovaški potrjuje zdaj sijajno, kar je že sto in stokrat s krvjo zapisal na bojiščih—nepogojno zvestobo do vladarske rodovine. — Še nekaj je moralo gotovo vtisniti se vladarju v spomin in srec—gromoviti „živio.“ Ta vtis naj bi bil Nj. veličanstvu porok, da na tehtnici vdanosti in zvestobe ta „živio“ ravno toliko, če ne več, tehtta, kakor „eljen“ in „hoch.“ Odgovorna vlada pa ta in onkraj Litave naj bi enkrat spoznala, da to ne more biti na vse veke tako, da bi se Slovanom dajale le mrvico z gospojake mize gospodujočih dveh narodov.

Ogled po svetu

Avstrijska cesarica.

Potovanje cesarice in cesarja v Avstrijo, pred družimi dogodki v našem cesarstvu. V nadrobno popisovanje sijajnih svečanosti v vseh mestih, kamor je Nj. veličanstvo prišlo, se ne more spuščati „Dom.“ Iz Zagreba naj podamo samo nekaj pobirkov. Presvetla cesarica se je le nekaj dni tam mudila in potle vrnila se v Budo. Cesar pa je obiskal še nekaj družih mest: Belovar, Karlovec, Petrinjo, Sisak in bil povsod navdušeno in svečano sprejet. — Skof Strossmayer, ki je bil prišel poklonit se cesarju na čelu duhovščine, zapustil je Zagreb koj drugi dan; pravijo, da ga Nj. vel. ni prav milostljivo sprejelo. Bolehnega starčka kardinala Havlika je cesar na doma obiskal. — Predsednik ministertva ogerškega, grof Andrassy, je imel neki izmed vseh velikašev v cesarjevem spremstvu nar več lavorkovih vencev pobirati: vse se je neki sililo, slaviti glasovitega botra dunajsko-ogerskega in hrovaško-madžjarskega porazumka. Koliko je istine in polit. preverjenja

Podlistek.

Naj lepša zastava.

Sp. Josip Furlani.

Vojšček tam hraber na postelji hira,
Ni nade več, da še kodaj ozdravi;
Vse kaže že, da proo ga smrt zadavj:
Viomomiljski general umira!

Tolazi ga tovari i to prideno:
„O škoda, da život ti tu končuje,
Da dlan se tvoj za slavo ne vojskuje,
Da pod zastavo tek se njen ne sklone!“

Al' s križem v roki ga bolnik zavrno:
„Vojak! ni ta naj lepša li zastava,
Ki večo—večno slavo nam razgrno?“

Izdihne—pade vznak mu mrtva glava!
Uči naj te, kakó ti je živeti,
Ak hočeš slavno kot junak umreti.

in koliko umotljivo v teh ovacijah, kdo more to voditi? — Eden naj pomembnejših dogodkov o Zagrebških slavnostih je bil *norazsvetljeni* Jelačićev spominček! Andrassy in Jelačić te dve imeni res nisto soglasni, potrjujejo nam pa dvoje starih prislovic: „Sic transit gloria mundi“ (tako prejde slava toga sveta) in „Tempora mutantur“ (čas se spreminjajo). Na cesarjevo povelje je prišel v Zagreb tudi držav. kancelar, grof Boust, na katerega se je tudi občina pozornost obračala. — Zunanji značaj vseli slavnosti je bil sploh narodno-hrovaški. Presv. cesar je odgovarjal na mnogo nagovoro vsakrat popred po hrovaški, potle nadeljeval po nemški. Nar. imentnejši spomin, ki ga je Nj. vel. v Zagrebu pred odhodom zapustilo, je *vsučilišče*. 13. t. m. je potrdil cesar ustanovitev „Frano-Jozefovega vsučilišča“, toliko zaželenege vsomu jugoslovanskemu svetu. — V nedeljo zjutraj ob 4 1/2 u. je bil cesar že (pripeljavši se po železnici skoz Ljubljano) v St. Petru (na Krasu), bil tam pri maši, in odpeljal se naprej na Reko. V Jelačanih (na meji primorsko-kranjski) ga je zbrano ljudstvo navdušeno pozdravljalo na dolnji roško-primorski meji pa uradniki in duhovščina iz bližnjih primorskih krajev (ob 9 1/2 u.). Nekoliko pred 10. u. je bil slovesni vhod v Reško mesto (glej dopis „z Reko“).

O shodu našega cesarja in kralja ital. se zdaj ne govori več; toliko več pa o zvezi med Avstrijo Italijo in Francijo. Pač čudno se vse na svetu spreminja! Protoklo nedeljo je bil Viktorija Emanuela god; italijanski poslance na Dunaji, markez Pèpoli, je napravil 1/2 zvečer kralju na čast—kakor je navada—voselico. Povabljeni so bili in tudi prišli trije naši nadvojvode, Karol Ludovik, Viktor in Rajner. Cesar sam pa je po telegrafu kralju voščila sporočil, in Vikt. Em. je prav pristržno odgovoril. Ravno tako, kakor ta dva dogodka, kaže veliko prijaznost med našim in ital. vladarjem tudi to, da je poslal Vikt. Em. v Trst, cesarja pozdravit, svojega nar. višega dvornega častnika, generala Henrika Morozzo della Roeca-o, koji je gledé časti prvi za kraljeviči. Če prave zveze še ni, je gotovo, da bo. Da bi le nam prid bila!

Državni zbor.

V odsekih posl. zbornice se pretresa *gališko vprašanje*, *postava za ljudske šole*, načrti mnogih *železničnih* *rt*, *prenaredba davkova* itd. *Preudarek* za leto 1869 je opravljen. Ena naj važnejših zadev pa se je v javnih sejah 17. t. m. rešila—*brambovska* postava. Več o tem drugi pot. — 20. t. m. se zaradi praznikov zbor odloži do 5. aprila. 8. maja se menda sklone in zaduje dni maja ali junija meseca se imajo začeti deželni zbori. Zanesljivega pa v poslednjem oziru nič ne vemo.

Dopisi.

Iz Mirna (pri Gorici). 16. t. m. x. Razglasila si ni davno „Domovina“ (in tudi po vseh drugih slovenskih časnikih je bilo to brati), da takaj pri nas na Gradu se bere sv. evangeli slovenskim ljudem po italijanski. Danas naj ti smem naznaniti, da je ta napačna že *odpravljena*. Namesti poprejšnjega, slovenskega jezika nezmožnega duhovna hodi zdaj en slov. novomščnik iz Goriškega semenišča mašavat.

Iz okolice Tržaške nam je došel 16. t. m. po privatni poti dopis od nekega slavno znanega „rodoljuba“, kteri se spodtika na nekterih kakor se nam zdi prav nečolžnih besedah—v dopisu „iz Trsta“ v listu 10. „Dom.“ Ne vemo, ali je dopis polnoveren (autentičen), kajti rodoljuba, čigar ime je podpisano, sicer poznamo, ali pisanja njegovega nismo imeli dosihmal še prilike videti. Še bolj pa, ko zavoljo pisanja, polastil se nas je sum, zaradi zapopadka. *Pred* volitvami v okolici tržaški ne moremo dopisa po nikakem priobčiti, ker bi utegnili volilce motiti, po volitvah, če nam g. rodoljub svojo

željo še enkrat polnoverno naznani, se ne bomo branili, ga natisniti, in še kaj več v istem zmislu, če bo treba.

Z Reke. P.— (Kralj na Reki.) Kolikor več se je približeval dan prihoda Nj. Veličanstva, tolko živahnije je bilo gibanje po mestu. Celih 14 dni so se marljivo delale priprave, mesto se je čistilo, odlični kraji so se kinčali, vže 8½ s) so razpustilo vse šole kakor drugod po Hrovaškem in Slavonskem itd. Pro- obširno bi bilo vse na tanko popisati, a bralci „Dom.“ si lahko zamolčano tudi sami domislijo. Magistrat je kaj krasno okinčal: glediščno čelje (front), mestni stolp, magistratno poslopje, trga Adamič-ev in Elia- betin, glavno ulico korno, po kateri je bilo 79 ogerških trobojnic razpostavljenih (z imeni dotičnih županij), na Jelačićevem trgu je bila visoka piramida postavljena itd. Mejo med Istrijo in Reko je ločil lep slavolok; drugi, kaj okusno v rimskem skladu sestavljen je stal tik pred mestom. Za vso to pripravo in za razsvitljenje mesta je potrosila občina kakih 30.000 gld.

14. ob oami zjutraj je bilo vse mesto praznično oblečeno, na tisoče zastav (1) je vihralo po oknih, iz- hodih (2) itd. Mnogo visoko gospodo, vse mestno sta- rešinstvo je šlo narvišemü gostu do občinske meje nasproti. Duhovščina, častniki služabniki so med tem zboró na Adamičevem trgu pred stanovanjem Nj. Veličanstva. Kaj okusno so bili okinčani 4 parobrodi in vsi drugi brodovi v luki, a pred luko pa 6 vojnih brodov, med njimi dva oklepača „Maximilian“ in „Sa- lamander.“ Brž po 10. je naznanil strel sè suhega in z morja, da se Nj. Veličanstvo bliža, a za 1¼ je bilo vže med nami. Neprenehani grom topov, zvonjenje po vseh cerkvah in vojaška godba je povelečevala ta sijajni moment. Po navadnem pozdravljenju se razide večina ljudstva. Kralja so spremili do Reke: grof Andrássy, minister Festetič, hrv. minister Bedeković flml. Gablenz itd.

Ob oni popoldne je začelo službeno predstavljanje duhovščine, uradnikov itd.; za tem je izvolilo N. Veli- čanstvo prosliti zasebne osebe. O peti je bil obed; o mraku pa do 11. je bilo celo mesto sijajno razsvet- ljeno. Odlikovala so se zgori omenjena poslopja, na katerih je čež 12.000 luči gorelo, in pa županija, ki je plavala v 4.000 lučih. Nar sijajniše je pa bila luka rasvetljena. — Nj. Veličanstvo se je vozilo več ur po mestu; pravijo, da je cesarju jako dopadlo razsvit- ljenje.

Drugi dan so bile male vojaške vaje na trgu Ūrmeny, za tem so N. V. obiskali: Pomorsko akademijo, tukajšnje skladišče, tvornico tabaka, papirnico, bolniš- niče, vojnaro, šole itd. Zvečer, med tem ko je bil korso posebno z električno lučjo čarobno razsvitljen, se je zibal v radosti okusno okinčani teater.

Danes ob osmih se je N. V. odpeljalo mimo Ba- kra in Kraljevice v Senj, spremljeno od mnogo tukaj- šnih meščanov na 3 parobrodih; pod noč pričakujemo cesarja mimogredočega v Pulj. O tej priložnosti smo videli na Reči še drugo visoko gospodo, ki je prišla se poklonit kralju, p. nadškof Zadarski, pomorski na- čelnik Tegetthof, dalmatinski namestnik Wagner, Osman paša v imenu turškega cara itd., Nočem kritikovati, vendar rečem, da pazljivo oko in tanko uho je marsikaj opazilo Videli in čuli smo, kako so madjaroni spodbujali drhal, naj bi kričala „eljen“, da bi prevpila srčne „živio“-klice in „evviva“. Brali smo na obrazu An- drassy - u in Čehu nevoljo, ker so Rečani premlačni „Ungherosi.“ Tudi smo averj ni, da je kralj popol- noma enako praven in da visoko povzdiguje postave - ali tužno je, da nekteri Njihovi svetovavci jim zakrivajo skelečo rano naj vernejših podložnikov.

Iz Trsta 16. marca — X. — (Volbo v mestu i v okolici Poslano v „Cittadinu“. Društva slovenska. Pri- hod Nj. Veličanstva). Nasila, ktero je trpela pasivna stranka v Trstu po Hermetu i njegovih privržencih, je storila, da so se možje te pasivne stranke, ktero imo-

nujejo laški neavstrijski časniki „il partito austria- cante“, to je stranko, ki vleče z Avstrijo, nasproti stran- ki, ki se ne meni za Avstrijo, ampak ki gleda čez morje i pričakuje, da jej vzide zvezda vodnika izza Benedek, nasila te poslednje stranke, dem, je storila, da so se možje zmerne stranke branili, prevzeli poslanstvo v no- vi mestni zbor i da večina volilcev ni prišla volit. „Stranka“ sama bi jih bila videla rada nekoliko v zbor- nici; kaj je tudi zbor brez odporikov! Zato je društvo „il progresso“ postavilo nekoliko mož zmerne stranke v prvem volilnem razredu med svoje kandidate; toda ti so se branili tako časti po časnikih, po katerih so razglasili, da nočejo biti voljeni. Izmed dvanajst nasve- tovanih za 1. volilni razred so jih je šest branilo spre- jeti poslanstvo, in izmed 200 i toliko volilcev tega raz- reda jih je prišlo voliti 77, i še ti so tako volili, da je eden, Caroli, poslanec se 17 glasovi. Da ne zastopa interesov tega razreda poslanec, ki je dobil samo 17 glasov, lahko vsakdo razvidi *)! Vlada ne bode te- daj imela ni onega privrženca, ne izmed mestnih izvoljencev. Ker ne bode izvoljen tudi v okolici noben tak mož, ki bi le k vsemu, kar vlada poreče, samo pri- kimoval, bodomo imeli v Trstu zbor brez zmernege centruma; stalo bode nasproti čez 40 levčarjev, privr- žencev „stranke“, šestim desničarjem, slovenskim rodo- ljubom. Vsaj se nadjamo, da bodo naši okoličani spravi- li v zbor vseh 6 svojih poslancev. V sv. Križi, kjer skrivaj i javno kandiduje zaani Kassuta (saj se je za- rotil pri neki priložnosti, da hoče on postati poslanec v omenjenem volilnem okraji), kandiduje tudi domačin, naddesetnik v domačem bataljonu, za svoj stan izebra- žen, pameten, rodoljuben mlad mož. Prosečani, Konto- velci, Križani! koga boste volili? ali moža, ki morda misli, da ima pravico, vtikati se v vaše zadeve zato, ker je komu izmed vas znabiti kaj posedil (se vo da za dobro obresti) ali kedaj kak vrček vina komu pla- čal, ki bo na vselej za to glasoval, da se z vašimi de- narji še bolj sveti mestu po noči, da se z vašimi žulji še bolj lepša laško mestno gledišče, da se z vašimi krvavo zasluženimi soldi še bolj podpirajo učitelji in u- radniki mestni, za to, da vas pri vsaki priložnosti lepo psujejo, možu tiste stranke, ki je trdila pred nekoliko leti v zboru i danes v „Cittadinu“: Ne dajajte šol kme- tom; kmet naj koplje, orje i naj ostane bodak; dokler je kmet neumen, še kaj velja, kedar pa kaj zna, ni za nič več (ni za nič več, ker se ne da vaakemu sleparju molzti, dreti, i zaničevati!) — ali možu, ki bode stal s tistimi, ki hočejo, da se z vašimi denarji vam naprav- ljajo poti; ki pravijo, da bolje bo za nas, kedar bode- mo imeli lastne založnice, to je denarnice, v ktere lahko vsaki od petdeset soldov do tisoč goldinarjev z obresti shrani, in ako mu treba ob vsakem času vzdigne, iz ktere si vsak pošten rokodelec ali kmet po potrebi de- narjev za male obresti izposodi, ki bodo skrbeli, da se ohranijo zemljišča vašim otrokom, da ne postanete ho- loni, sužnji mestni gospodi; ki bodo vam stavili tako šole, v kterih se bode vaši otroci toliko lahko naučili, da postanejo iznajdeni, previdni kmetje, mojstri v roko- delstvih, tako izvedeni možje, da ne bode jim treba ka- menja obdelovati po mestu, ampak da bodo sami lahko prevzemali taka dela, i taki mladenči, da bodo lahko kedaj vaši učitelji; duhovni, zdravniki, uradniki; — ko- ga boste volili, takega, ki bode pri nas iskal samo lastnega dobička i časti, ali takega, ki bo skrbel za vaš dobiček i za vašo čast? moža, ki vas bo samo takrat poznal, kedar vas bo njemu treba, ali takega, ki bode z lastno škodo za vas delal? takega, ki taji svoj rod in jezik, ki mu ga je mati govorila, ali takega, ki lju- bi vse brate vaš jezik govoreče? Ali mislite, da bode za vas delal, vas spoštoval, kdor ne spoštuje jezika, ki ga vi govorite? — Volite! ko pa pojdeté v nedeljo k volbi, denite, možje, roko na srce, mislite i volite po svoji vesti: mislite, kaj vam bo pred vsemi Slovenci na čast, kaj na sramoto, i volite sebi na čast ali na sramoto! — Da, 21. dan tega meseca, v nedeljo, se zapišete sami v slovenske zlate ali črne bukve: ponosno bode se ozrl Slovenec, ko se popelje skozi vaše kraje, na vaše skale i na lepe vaše bregove, ako boste volili njemu na čast; izdihnil bode, ako boste osramotili narod sè sramotno volbo. I privrženci „stran- ke“? Laskali vam se bodo na videz, ako volite njim

(1.) Nar več je bilo ogerških trobojnic ps mestnih i bavarskih, bolj ps redkoma so bile avstrijske (črno rumena) in narodne.
(2.) Jedino na Reki ohranjeni izraz za ganjk pred hišo.

*) Se je odpovedal.

po volji, smejali pa so vam, bodo v post, da so vas vjeli v svojo mrežo! Vsakdo je kovač svoje sreče, naj bolji branitelj svoje časti. Čast je Slovencu najbolje blago, zato pravi kletvica: Vrag mu vzemi, čast. Ne verjamem, da boste sami vragovi, ki si boste čast jemali. Še enkrat: volite, i volite moža, ki ima za vas srečo! — Zdaj, ko so se končale volitve v mestu, bodo „stranka“ vse svoje moči v okolici napenjale, da se izvolijo tu ali njeni privrženci ali taki ljudje, katerih bo jej ni bati. Današnji „Cittadino“ je temu priča. „Communicato“ v njem imenuje Cognarja „un individuo“, ki nema posestva v okolici i ki ne sme tedaj biti tu voljen. Čudno se nam zdi, da ni prašal, ali imajo vsi izvoljenici njegove stranke posestva v Trstu: našel bi jih bil pol kope brez posestva. Dalje, ne bi imel biti voljen ta „individuo“ zato, ker ne umeje Italijanski, češ, da se bodo zbornica i monda i galerija, krohotala, ako spregovori slovenski poslanec slovensko besedo v zboru, ter da nastane škandal. Grozenja „Cittadino“-voga se ne strašimo: njeniu i stranki njegovl je samo žal, da zgubi tržaški mestni zbor nimbus čisto laškega društva, ter da spoznajo neavstrijski Italijani, da je Trst mešano mesto. Smeha se ne bojimo, i prepovedati nam ne morejo govoriti: imamo vsaj §. 19. Ako smo Ljubliša v državnem zboru na Dunaji srbski govorili, bomo demo smeli mi v domačem zboru po svoje golčati. — Društvo „Sokol“ se vae ustanovlja: nadja se, da dobi čez 100 ulov samo v mestu. Sicer trde, da ne bodo imelo vspaha, ker mu bodo Italijani zabavljali; mi se pa nadjamo, da nas bo znala vlada resnih napadov braniti, dokler bomo ravnali po statutih od nje potrjenih in nas pripozna za društvo, ki stoji pod obrambo zakonov: smečnih, otročjih zabavljic pa se ne bojimo. — Tudi bolj praktično društvo delavcev bomo skušali ustanoviti v Trstu, da bodo po zgledu onacih slovanskih društev na Moravskem, Českom i na Dunaji učilo delavce koristni reči, pravilno pisavo jezika, kupčijske korrespondenije, knjigovodstva, računstva i.t.d. pa varčnoga ravnanja z denarji. Tako društvo v Pragi ima več štacun, v kateri prodaja kuhinjsko robo, za ude po znižani, i za druge po pošteni ceni, peči i štacuno še strižnim blagom ter se je prigospodarilo v enem letu 30,000 goldinarjev. Tako društvo hočemo ustanoviti tukaj. Geslo bude društvu: „Pomagaj si sam i pomore ti Bog.“ Tržaških rodoljubov čaka, kakor vidite, mnogo dela: opravljali ga bodo sebi na čast, narodu na korist i slavo. — Njegovo veličanstvo, naš Cesar, dojde v Trst v petek zjutraj ter ostane tu do sabote popoldne, odpelje se v Miramar i zvečer po železnici na Dunaj. Prihod cesarjev bodo za Trst važen, ker se ima za njegovega bivanja rešiti določno vprašanje, kje i kaka ima biti nova luka, ki bude sila potrebna našemu mestu od dne, kterege bodo začeli parniki prevažati blago iz Indije po Sueškem predoru (kanalu) v srednje morje in od ondod v srednjo Evropo. Tudi gledé železnice Beljaško—Goriško—Tržaške spregovori Njegovo Veličanstvo gotovo milostljivo Goriški grofiji i Trstu ugodno besedo. Priprave za osvetljenje mesta v potek večer se že povsod delajo. —

Domači novičar.

(Deželno šolsko svetovavstvo goriško.) Predsednik tej naj viši deželni šolski oblastniji za grofijo Goriško bo c. k. namestništveni svetovavec, gosp. baron Pino, kot pooblaščenec gosp. namestnika primorskega. Deželni odbor je svoja dva pooblaščenca tudi že odločil, in sicer, gg. dr. Tonkli-a in dr. Deperis-a. Drugo svetovavce ima imenovati presv. cesar.

(† Umrla sta) č. gg. duhovna Anton Roscarolli, fajmošter v Oglej 10. t. m. in Angelj Trevisan, vikar v laškem Št. Lovrencu 13. t. m.

Farni oskrbnik v Ogleji je opdašnji kooperator, g. Battavz.

(Katekizem, povzet po Casati-ovem, za beneške Slovence Videmsko nadškofije) je prišel te dni prav v lični podobi iz tukajšnje Seitz-eve tiskarnice na svetlo. Knjižica šteje 68 strani.

(Deputacija goriška, ki se pojda presv. cesarju v Trst pokloniti), je sestavljena iz poslancev deželnega odbora (dr. Deperis-a in dr. Tonkli-a, kterima se pridruži tudi drž. posl., dr. Pajer,), iz posl. municipija, kup-

šljské zbornice in zastopnikov županij. Poslanci županijski so: za okraj goriški grof Fr. Coronini, za Kanalski baron Pino, za Tominski g. Kacafura iz Tomina, za Bovški g. Zorč, za Cirkljanski Čerin, za Ajdovski g. Godina. Načelnik deputaciji bo deželni glavar, grof Pao. Pred cesarja pride deputacija v saboto; prosila bo med drugim za železnico Predelsko.

(Nadškofija Goriška predustitljivemu drugomašniku, sv. Očetu papežu za 11. dan aprila t. l.). Omenila je že v 7. svojem listu „Dom“, da so se nabirali tudi med našo šč. duhovščino podpisni pod skupno avstrijsko adresno (t. j. voščilno pismo), ki jo ima pokloniti v Rimu avstrijska deputacija. Tej deputaciji se pridruži tudi posebna naša deputacija goriška, 5 duhovnov in dva neduhovna. *) Pa ne le z adresno zagotavlja naša dežela slavnemu zlatomašniku vdanost, zvestobo in vernost, tim več tudi z denarnimi doneski, nabranimi vešidel med duhovščino. Nabralo se je v spomin papežove petdesetletnice 2453 gold., in sicer v dekaniji Goriški 815 (v katerih je zapopadenih 100 gold. Nj. cke. naškofa), v dekaniji Št. Peterski 140, Kanalski 82, Tominski 72, Bovški 66, Cerkljanski 37, Černiški 76, Devinski 146, Komenski 67, Gradiščanski 102, Viščanski 142, Plumiželski 338, Tržaški 149, Karminski 100, Ločniški 127. — Zlatomašni papežev god, drugo nedeljo po veliki noči, se bo obhajal v naši nadškofiji s peto mašo pred izpostavljenim presv. R. T. la z zahvalno pesmijo „Te Deum“. V pridigah se bo razlagal pomen te svečanosti.

(Kako bo letos na veliki četrtek?) slišimo popravevati. Tako le bo. Cerkveno opravilo bo prav tako kakor druga leta, tedaj od oznanjenja Device Marije ne bo tisti dan ne duha ne sluha; obhajal se bo v cerkvi ta god še le 5. aprila, to je, tisti ponedeljek po beli nedelji. Verno ljudstvo pa bo imelo svoj praznik na veliki četrtek namesti ponedeljka po beli nedelji, ki bo torej delavnik. Ker imajo verni dolžnost, ob vseh zapovedanih praznikih k sv. maši iti, veže jih ta dolžnost tudi na veliki četrtek. Ko bi se pa, kakor druga leta, le v vsaki farni cerkvi ena sama sv. maša obhajala, ne bi bilo vsem mogoče, pri tisti edini maši biti; za tega voljo se bude letos pred peto ali glavno mašo še toliko ss. maš bralo, kolikor jih po okoliščinah raznih cerkva treba, da se jih verni lahko vdeležijo. Po vaseh bo tedaj sploh kakor druge praznike; v mestih, kjor je mnogo duhovnikov, bude po 3—5 maš v vsaki farni, ali po ona tudi v kakih podružni cerkvi.

(141 let že) ni zadelo oznanjenje Dev. Marije na veliki četrtek; v zadnje je bilo tako, kakor letos, leta 1728. V vsem preteklem stoletju ni bilo to ko samo trikrat, namreč v letih 1717, 1723, in 1728. V tem stoletju bomo imeli še dvakrat, in sicer že v kratkem, praznik oznanjenja na veliki četrtek: leta 1875 in 1880. V prihodnjem stoletju se primeri to samo dvakrat, v letih 1937 in 1948; tedaj je v 300 letih samo 8 krat tako, kakor letos. — Tega se pa stariši ljudje spominjajo, da je bil sv. Jožef na vel. četrtek. To je bilo l. 1818, in v preteklem stoletju leta 1761. To se zgodi, kedar je velika noč naj zgodnejša, t. j. 22. marca. —

(Sv. cerkvena opravila velikega tedna v Gorici). Na oljčno nedeljo: Dopoldne: Blagoslavljenje oljk, procesija in peta maša s passionom; pri sv. Ignaciji začetek ob 7 1/2 uri; v veliki cerkvi ob 9 1/2 u. Popoldne v veliki cerkvi okoli 4 3/4 (po kofru) italijanska pridiga, potem proti 6. u. procesija (začetek 40urske izpostave presv. Rešnj. Telesa) „Miserere“, blagoslov. V ponedeljek in torek popoldne ob 5 u. kratka ital. pridiga potem „Miserere“ in blagoslov. V sredo dopoldne v vel. cerkvi po 10. u. pridiga, 10 1/2 procesija (v sklenitev 40urske izpostave) „Miserere“ z blagoslovom. — Popoldne jutranjice, v veliki cerkvi ob 4 u. 10. minut, pri sv. Ignaciji ob 4 u. (med 4 1/4 in 4 in 55 minut žalostnice Jeremijeve), h koncu, med 5 3/4 in 6. u., „Miserere“. To isto velja tudi za jutranjice naslednjih dveh dni,

*) Ti so: Proč. monsign. Ivan Kumar, častni ključar sv. Očeta, fajmošter pri sv. Ignaciji v Gorici in njegov oče, dr. Iv. Hrašč, profesor bogosl., vodja bogosl. semenišča, konsistor. svetovavec itd.; g. Ant. Sežic, učitelj varstva na viš. realki; Ferd. plem. Posarelli, duh. pom. v Turjaku; in baron Bresciani iz Cervinjans.

četrtka in petka popoldne. V četrtak dopoldne: Pri sv. Ignaciji peta maša ob 7 1/2 u., v veliki cerkvi ob 9. u.; med mašo blagoslavljanje svetih olj, in sicer precej po povzdigovanji bolniškega, po obhajilu pa sv. krizme in krstnega; po maši procesija k Božjemu grobu, večernica na tistem, razdiranje altarjev, umivanje nog (okoli 11 1/4 ure.) V petek dopoldne: V vel. cerkvi ob 6. zjutraj slovenska pridiga, ob 8. italijanska. Sveto opravilo ob 9 1/4 (ali ob 9 1/2), to je, dvoje beril, in neke vmesne molitve, passion, molitve za vse ljudi, razkrivanje britke martre, počedščevanje sv. križa, med katerim se pojejo ginljiva „očitanja“ in druge pesmi; potem procesija od Božjega groba na veliki altar (prenese se večeraj za danes posvečena sv. hostija), nekatere mašne molitve, sv. obhajilo samo pod podobo kruha, sklep. Isto opravilo pri sv. Ignaciji ob 8. u. Razkrivanje križa je pri sv. Ignaciji okoli 9., v veliki cerkvi med 10 1/2 in 3/4. Zvečer ob 7. u. slovenska pridiga pri sv. Ignaciji. V četrtok in petek ob 8. v noč je pri sv. Ign. „Miserere“ pred Božjim grobom. Po jutranjicah (v petek) ob 6. u. je v veliki cerkvi procesija s križem, po tom blagoslov z relikvijo sv. križa Kristusovega. — V saboto: Začetok pri sv. Ignaciji zjutraj ob 6 1/2, v veliki cerkvi ob 9. u. Vrsta sv. opravil je ta-le: Blagoslavljanje ognja, volikonočne svete, 12 beril, blagoslavljanje krstne vode, litanije vseh Svetnikov (razgrnenje altarjih podol), peta maša. (V veliki cerkvi se začne blagosl. krstne vode okoli 10. u. in 10 minut, litanije okoli 10 1/2, maša ob 10 u. 35-40 minut; „gloria“ ob 10 u. in 40-45 minut). — Popoldne vstajenje. V veliki cerkvi ob 4 u. slovenske jutranjice, ob 4 3/4 procesija; pri sv. Ignaciji je vstajenje ob 6., na Placuti okoli 7. ure.

(„Öbzer-Zeitung.“) Administracija „G. Z.“-go naznanja, da je prišla, iz neprevidenih vzrokov izdajanje lista ustaviti, in, ker se ne more še vedeti, kdaj bo začel zopet izhajati, bode se od 15. t. m. naprej naročnina prejemalec povračala.

Gospodarske stvari.

Razglas vinorejcem

v vipavski dolini, goriški in tržaški okolici

Dragi moji! Naznanjam vam, da sem po svojih skušnjah iznajdel nedolžna in neškodljiva sredstva, s katerimi blodna ali motna vina očistim v malo dneh, to je, ako vina imajo še pravi vinski okus in niso še pokvarjena. — Posebno tudi umem vino napraviti stanovitno z boljim okusom, s prijetnejšim duhom, in da so krepkejša in bolj svetla. Več let že sebi in tudi svojim posebnim prijateljem vina čistim, zboljšujem in stanovitna napravljam, tako, da se nikomur ni do zadnje kapljice niso pokvarila. To morem tudi po spričovalu dokazati. Ker vidim, da so letos vina v veliki nevarnosti, naj se pri meni oglasi vsak, kdor si hoče pomagati. Vsak naj prinese s seboj sorto ali poskušnjo vina, da mu svetujem, kaj naj stori, da se vino ohrani dobro. Vsakemu prav iz čistega srea brez dobičkarije v tej zadevi rad pomagam. Naznanjam vam pa naposled še to, da bom v Ajdovščini, na svojem domu, še do zadnjega aprila, od 1. maja pa bom bival v Postojni.

V Ajdovščini 26. svečana 1869.

Anton Makovec, vinorejec.

Matica.

Slovenska Matica vabi poverjalike, naj bi začeli pobirati letnino za 1869 leto, ktera se ima odrajtati v prvi polovici tekočega leta. Tudi sprejemajo poverjeniki nove ude. Prosimo, naj bi se, kdor misli pristopiti, za časa oglašil, in kdor ima kaj plačati, vsaj do konca junija odrajtal. — Podpisani poverjenik za Gorico in okolico goriško prosi tiste gg. ude, ki so, od kar je bil lanski Maticin imenik tiskan, svoje bivališče spremenili, naj bi mu to blagovoljno naznanili, da se letošnji imenik popravi. Andr. Marušič.

Umrlo jih je v Gorici

od 10 — 14 t. m. sest, med njimi g. Andr. Salomon, c. k. vodja pomočnega urada pri tuk. okrožni sodnji, za mrtodom, 71 let star.

Loterijske številke. V Gradcu 13. t. m. 12, 20, 65, 44, 32; — na Dunaji 13. 28, 54, 53, 49, 30.

Lidstufen. G. V. G. v P. Se nem. no zdi pristojna. — A. F. v N. Nekaj prestara, nekaj premalo važno; prosimo o priliki za kaj drugega.

☞ Ta list je prišel zavoljo praznika že v četrtak na svetlo, prihodnji pa pride zaradi svetih dni velikega tedna že v sredo popoldne ob navadni uri.

OGLASNIK.

Posestnikom vina v velike koristi!

Pri spodaj podpisanim v Mirnu pri Gorici je na prodaj nar. boljši prah, kar jih je do zdaj znanih, sa šičenje vina in da se mu mogla vzame. Brez poštnih stroškov velja en fant 2 goldinarja 60 soldov. Stroški za pošiljanje na dom so zelo majhni; pošilja se s podukom. Skušajte gal boste videli, da boste vesel, ko se prepričate, da je resnično, kar priporočam.

Anton Zeiler.

Einladung zur Pränumeration

auf das in Wien erscheinende politische
Wochenblatt

„Der Osten.“

Mit 1. April 1869 beginnt „Der Osten“ ein neues Quartal Durch sein muthiges Eintreten für die wahrhaft österreichischen Interessen und für die Gleichberechtigung aller Völker hat er sich schon bisher einen grossen Leserkreis erworben.

„Der Osten“ bringt überdies die interessantesten politischen und diplomatischen Nachrichten, welche aus seinen Spalten die Runde durch alle Journale machen, und namentlich hat er die besten und verlässlichsten Mittheilungen aus dem Oriente.

„Der Osten“ kämpft mit Entschiedenheit für den Ausgleich und für die Verständigung mit den Böhmen und Polen, und für die nationalen Rechte der in Ungarn lebenden nicht-magyarischen Völker.

„Der Osten“ bringt politische Artikel und Feuilletons, Original-Correspondenzen aus allen Hauptorten des In- und Auslandes, sämtliche in- und ausländische Nachrichten, volkswirtschaftliche Mittheilungen, Börsenberichte, Cours-Notirungen, Literatur- und Kunst-, Theater- und Sport-Nachrichten, so dass Derjenige, der den „Osten“ abonniert, ebenso gut und noch besser unterrichtet ist, als wenn er mehrere Tagesblätter abonniert hätte.

Ferner beginnt im neuen Jahre die Veröffentlichung von sehr spannenden Novellen und von Biographien hervorragender Persönlichkeiten unseres Vaterlandes (Erzherzog Albrecht, Erzherzog Josef, Cardinal Schwarzenberg, Fürst Sapieha, Graf Beust, Dr. Palacky, Graf Clam-Martinitz, Graf Andrassy, Gräfin Eleonore Kautz, Dr. Rieger, Fürst Lobkowitz, Baron Anselm Rothschild, FML. Graf Folliot de Crenneville, Graf Adam Potoeki u. s. w.).

Bei all' dem kostet „Der Osten“ schon mit Postzusendung bloß 1 fl. 50 kr. vierteljährig, 3 fl. halbjährig, 6 fl. ganzjährig!

☞ Wer für uns Abonnenten sammelt, erhält für 6 Abonnenten 1 Gratis-Abonnement. Wien, im März 1869.

Die Administration des „OSTEN.“

Wien, Parkring, im Gebäude der k. k. Gartenbau-Gesellschaft.